יבום הלכה כג סמג

: D

פא לב: לה. לו., ג) [לעיל

עו: וש"נו. ד) רש"ל כתב

בשם הרשב"ח וה"ה נתארסה, ס) ברש"י שבר"ף אימא: בהדי הך דלשם מלכומ, ו) ע" רש"ל ורש"א, ו) ל"ל והא איכא

לשום מלכות וכו' ולא פריך מלשום מלכות. רש"ל, ת) נ"ל שהלכה. רש"ש,

ט) [שייך לעיל ע״א במשנה],

מוסף רש"י

מנטר בר מחוונייתא

תחומי השדות של מי זה ושל

מי זה והוא טבד לשר הטיר

ואי אפשר לעיר בלא אותו

עבד, ורבינו חננאל פירש

סנטר הוא שומר העיר לשוו

ב"ב סח:). שומרת יכם

שזינתה. כשהיא שומרת

ינס, אסורה ליבמה. כאשה שזינתה תחת נעלה

לישנא מעליא נקט. שמלוה ודרך נקיי הדעת לספר בלשון נקיה (פטחים

מוסף תוספות

א. אבל רב קאמר אבל

חכמים אומרים הולד כשר משמע אבל לישנא

לכתחילה אסורה. הרא״ש

סי" ט". ב. בשטרות. הרא"ש שם. ג. [אבל]

. רב המנונא דאמר אסורה

מזן ליבמה

י כשזינתה. דא"כ היה ראוי

לתא דידה אין לנו לאסור.

רשנ״ל. ו. אלא ודאי לאו

דוקא נקט נישאו דה״ה לזינו, וטעמא משום דמן

החורה רמזיד אחירה כרכ

רשנ"h. ז. ומיהו בהאשה

שהלך בעלה למדה״י גופה

בלאו טעמא דאיחלופי איכא למיסר, ולהכי לא

משיא ליה לתלמודא

זינתה לא דהתם ודאי לא

הוצרך לשנות זנות דפשיטא דאין חילוק בין

נשאת לזינתה אלא בכל

ענין גזרו לאסור בשוגג

. כיון דבמזיד מיתסרא מן

רשב״ה,

דאסורה [בשומרת יבם

דאילו

מהרש"א.

שזינתה].

Π. דלדידהו

בנישואין. ה. דמשום איחלופי איז ה. דמשום איחלופי

רשב״א.

שאסורה לבעלה

לרבא, ב) סוטה יח

מה א מיי׳ פ״ו מהל׳

סימן קעג סעיף י: בור ב מייי שם פ״ב הלי כ סמג לאוין פג טוש״ע אה"ע סימן קנט סעיף ג: בז ג מיי' פ"י מהלכות גירושין הלכה יא סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סימן

עשין נא טוש"ע אה"ע

גליון הש"ם

נמ' לישנא מעליא נקם. ע" כתובות דף יג ע"ל וש"נ: תום' ר"ה זו דברי ר"מ וכו' ור"ת גרים להמז רים וכו וריית גרים לקבן וכו'. כעין זה כתב ריית בשבועות דף מא ע"א תד"ה מאן דמתני ושם דף ט ע"ב מד"ה כדאמר וכזה כתבו תום' נזיר דף נד ע"ב ד"ה תח שמע וכן כתבו תוספות שבת דף קכג ע"ח ד"ה חסובי וברכות דף מה ע"א תד"ה ג' שאכלו ובמעילה דף יב ע"ב תוספות ד"ה חלב' :מוקדשין

פסקי רי"ד י היתה בת ישראל נפסלה מן הכהונה פי' דחשבינן לה זונה וכן בת כהן מן התרומה ובת לוי מן המעשרות משום קנסא: מתו אחיו של זה וכו׳ פי׳ חולצין דהא אשת אחיו היא ולא מיבמין משום קנסא או משום גזירה דהויא לה גרושת אחיו ושמא יאמרו וירש אחיו ושמא יאמון גיוש זה ונשא זה והויא לה גרושת אחיו. ואין יורשיו של זה וכו׳ זו היא כחוכח ביבמות (צא.) אמר רב הווא אמר רר זו דררי הונא אמו דב זו דבו? ר״מ אבל חכמים אומרים הולד כשר. פי׳ בולד ממזר פליגי רבנז דלא משוו ליה ממזר ומותר בישראלית ממזר ומותר בישראלית אבל בתצא מזה ומזה לא פליגי רבנן דהכי אמרי' בפירקין דלקמן (פו.) דבשלום מלכות . לרבנז תצא ולא פליגי רבנן אלא שהולד כשר: ומודי . חכמים לר״מ בשינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה שתצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה מפני שהוא פסול תורה: אמר רב אשי אף אנן תנינא שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא האלו בה הא מאן קתני לה אילימא ר' מאיר לאו ש"מ רבנן היא ש"מ: מתני' כל העריות שאמרו הצרות ונשאו ונמצאו אלו איילונית תצא מזה בה: הכונס את יבמתו והלכה צרתה ונשאת תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה. פי' כל . מותרות אלו ט"ו עריות שאמרו חכמים שצרותיהז חליצה כשמתו בעליהן . כלא כנים אם הלכו הצרות בלא בנים אם הלכו הצוחו האלו ונשאו לשוק ונמצאו העריות איילונית ואיגלי מילתא שהיו קדושי המת היו אלו צרותיהן ולא

זן דברי ר"מ אבל חכמים אומרים הולד כשר. פי׳ נקונט׳ דאשלום מלכות קאי וקשה לר"ת דא"כ פליגי אדרב יהודה אמר שמואל דלעיל דאמר אבל חכמים אומרים אפי׳ לא כתב אלא לשם סנטר שבעיר הרי זו מגורשת דמשמע מגורשת ותינשא לכתחילה אע"פ שלא

נכתב לשם מלכות א א״כ היאך אנו כותבין בגיטין לבריאת עולם הא קיי"ל כרב באיסורי ולדידיה אסור לגרש בו לכתחילה ולספרים דגרסי לעיל אמר רב יהודה אמר רב קשה דרב אדרב ונצטרך לומר דאמוראי נינהו אליבא דרב ואומר הרב רבי אלחנן דלא קשה מידי דבסנטר העיר כשר טפי לפי שהוא ממלכות העיר אבל לשם מלכות אחרת אסור לגרש בו ובדיעבד הולד כשר ומשום דר"מ בעי מלכות חשובה קאמר אבל חכמים אומרים אפילו סנטר דגרע הויא מגורשת כיון דהוא מאותה מלכות ועדיף ממלכות אחרת ומה שאנו כותבין לבריאת עולם משום דהשתא ליכא שלום מלכות בכך שאפי׳ עובדי כוכבים אינם מונין ב לשנות מלכים אבל בימי חכמים היו רגילין למנות לשנות מלכים כדאמרינן בגט פשוט (ב"ב דף קסד:) מנהגה של אומה זו מלך שנה מונין לו שתים פי׳ שהיו כותבין כן בשטרותיהן לכבוד המלך לומר מלך הרבה והרב ר' יוסף פי' דעכשיו אין המלכות מקפדת ולהכי לא כתבינן לשנות מלכים תדע דהא ר"מ מודה דכתבו לשם איסטנדרא כשר משום דאין מלכות מקפדת ור״ת מפרש דלאו אשלום מלכות קאי זו דברי ר"מ אלא אהיה במזרח וכתב במערב אבל לשום מלכות אחרת מותר לגרש בו לכתחילה לרבנן ולא פליג אדרב יהודה דלעיל ומגורשת היינו שתתגרש בו לכתחילה קאמר אפי׳ נכתב לשם סנטר דזילא בהו מילתא וכל שכן השתא שמותר לכתוב לבריחת עולם דלח זילח בהו מילתא כלל דלא מתקנאים בזה וקיי"ל כחכמים ואע"ג דסתם לן תנא כר׳ מאיר מ״מ מדקאמר לעיל ומשום שלום מלכות הולד ממזר אין ר"מ לטעמיה כו' וכן בפ"ק (לעיל ה:) משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתם יוליא והולד ממור ומשני אין ר"מ לטעמיה כו' משמע דלית הלכתא כוותיה והשתח חתי שפיר דקחמר דיקא נמי דמודים חכמים לר"מ בשינה שמו ושמה מדלא ערבינהו בהדי היה

זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים אפילו לא כתב אלא לשם סנמר שבעיר הרי זו מגורשת ההוא גיטא דהוה כתיב ביה לשם איםטנדרא דבשכר שלחה רב נחמן בר רב חסדא לקמיה 🌣 דרבה כי האי גוונא מאי שלח ליה בהא אפילו ר"מ מודי מאי מעמא מאותה מלכות הוא ומאי שנא מסנמר שבעיר התם זילא להו מילתא הכא שביחא להו מילתא אמר ר' אבא אמר רב הונא אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים הולד כשר ומודים חכמים לר"מ שאם שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה שהולד ממזר אמר רב אשי אף אנן נמי תנינא שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בהְ הא מאן הָתני לה אילימא ר"מ ליערבינהו וליתנינהו אלא ש"מ רבנן ש"מ: יכל עריות שאמרו כו': ינישאו אין זינו לא לימא תיהוי תיובתא דרב המנונא פדאמר רב המנונא שומרת יכם שזינתה אסורה ליכמה לא נישאו וה"ה לזינו והאי דקתני נישאו ◊ יּלישנא מעליא נקם ואיכא דאמרי נישאו וה"ה לזינו לימא מסייע ליה לרב המנונא דא"ר המנונא שומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה לא נישאו דווקא משום דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים: הכונם את יבמתו כו':

וצריכא דאי אשמעינן בהך קמייתא משום דלא איקיים מצות יבום אבל הכא דאיקיים מצות יבום אימא לא ואי אשמעי' הכא משום דקא רמיא קמיה אבל התם דלא רמיא קמיה

, גם לאשה ושובר וכו' ר"א אומר אם לאלתר

יצא וכו': היכי דמי לאלתר והיכי דמי לאחר

זמן אמר רב יהודה אמר שמואל כל זמן

שיושבין ועסוקין באותו ענין זהו לאלתר

עמדו זהו לאחר זמן ורב ארא בר אהבה

אמר ילא נישאת זהו לאלתר יינישאת זהו

לאחר זמן תנן לא כל הימנו מן הראשון לאבד

זכותו של שני בשלמא לרב אדא בר אהבה

היינו דקתני שני אלא לשמואל מאי שני

ראשון ונשא זה וחזר הראשון והחזירה לאחר גירושי שני ונמצא מחזיר גרושתו משניסת הכי נמי אמרי׳ הכא שמא יאמרו חלך זה ונשא זה כו׳ אבל זנות לית ליה קלא כולי האי ומידע ידעי דפרילותא הואי ולא חשדי לה בחלולה: דלא אקיים מצוח יבום. שע"י הערוה נישחת הלרה לשוק הילכך כי אגלאי דלאו לרת ערוה הואי קנסינן לה משום דלא המתינה ואסרינן לה איבם: אבל. סיפא דאיקיים מצות יבום כשניסת זו לשוק ע"י שנתיבמה לרתה אימא תו לא הוה לה לאמתוני ולא נקנקה: ואי. תנא סיפא משום דרמיא קמיה אימא לא צריכא: כתב הסופר ומעה ונתן

זו דברי ר"מ. דגט נפסל משום שלום מלכות: סנטר. מפרש בבבא

בתרא (דף סת.) בר מחווניא זקן הממונה להיות בקי בנחלת גבול

שדה כל איש ואיש: איסטנדרא דנשכר. שלטון של בשכר עבדו של

מלך: ומאי שנא מסנטר דעיר. דשמעינן לר"מ דפליג: זילא להו

מילחה. שחין שולטנות גרועה מזו

ובושת הוא למלך שנוכר זה והניחו

כל שאר משרתיו: שביחא. לפי

ששולטנותו חשובה: הולד כשר.

אשלום מלכות קאי: ליערבינהו

וליתנינהו. בהדי משנה שסף מלכות

דחד פסולה הוה: זינו לה. הינה

אסורה להתייבם דנישאו חמור שמא

יאמרו חלך לה וניסת וחזר לכונסה

משנתגרשה והוה ליה נושא את

חלולתו דקם ליה 0 בלא יבנה:

דמיחלפה בחשה שהלך בעלה למדינת

הים. ובאו ואמרו לה מת בעליך

וניסת דאסרינן לה למיהדר ואע"פ

שבחונס משום שמח יחמרו גירש

אחות אשה דבמזיד לא אסירא דאורייתא בשוגג שתיהן נפלו תחילה להתייבם כאחת וכשנתייבמה האחת קודם שתביא נמי לא גזרו בה רבנן. ְדלא שתי שערות היה לה ללרתה להמתין משום הך חששא בשוגג עד שתראה שיהו יבומי חברתה אלא היכא דבמזיד בזנות כשרין דכיון דאתרמאי קמיה לריכה מיתסרא מן התורה בשכיבה זו, והלכך הכי ללחת מידי זיקתו ביבומין ודחין: נמי ביבמה הואיל דבמזיד אבל. לרת ערוה מתחילת נפילתן לא מיתסרא ליבם מן התורה למאי דלית לן היתה הלרה הזו סבורה דלא רמיא . השתא דרב המנונא. השונא דרב המנונא, בשוגג לא שייך למיגזר בה. רשנ״ה, T. ולהכי

קמיה ליבום שהרי הערוה מוליאתה מידי זיקתו הלכך לא הוה לה לאסוקי ולאמתוני שמא תמלא אדעתא דייק לימא תהוי תיובתא הערוה איילונית הואיל ומסולקת היא ממנו לא מסקא אדעתא ולא ליקנסה מלהתייבם ומליטול כתובה לאסור כאן בין בזנות ובין

דהא אנוסה היא קא משמע לן: בחותו ענין. בדברי גירושיה:

זכות במזרח כו' דדמיא ליה ומיהו קשה זכות לפירוש רבינו תם דלקמן בפרק בתרח (דף פו.) פריך אההיא דשלשה גיטין פסולין ותו ליכא והא איכא שלום מלכות התם הולד ממזר הכא הולד כשר הניחא לר"מ אלא לרבנן דאמרי הולד כשר מאי איכא למימר אלמא משמע דשלום מלכות דווקא בדיעבד הולד כשר לרבנן אבל לכתחילה אסור לגרש בו ° ורבינו חם גרים לקמן וכן נמלא בפי׳ רבינו חננאל והא איכא "שלום מלכות וכו׳ ולא פריך משלום מלכות אלא מגבא שאחריה דהיה במזרח וכתב במערב: בישאר אין זינו לא לימא תיהוי תיובתא דרב המנונא. פירש בקונטרס דנישאו גזרינן שמא יאמרו חלך זה ונשא זה וגירש ונמלא זה מחזיר חלולתו אבל זינו דפרילותא בעלמא הוא לא חשדי לה בחלולה וקשה לר"י דמאי קאמר בסמוך דמיחלפא באשה שהלך בעלה למדינת הים כיון דהך גזירה גופה שייכא בה דלשון מיחלפא משמע דהכא לא שייכא ההיא גזירה ועוד לאיכא דאמרי נישאו וה"ה לזינו מאי ס"ד כיון דההיא גזירה דמיחלפא באשה שהלך בעלה כו' לא שייכא אלם בנישאו ועוד אמאי לא דייק נמי הש"ק בהאשה רבה (יבמוס דף 25.) גבי אמרו לה מת בעליך ונישאת ליון זינתה לא כדדייק הכא ואור"י דאי שומרת יבם שזינתה מותרת לייבם דלא כרב המנונא בנישאת נמי לא גזרי' בה שמא יאמרו חלך זה ונשא זה ונמלא מחזיר חלולתו כיון דוינתה במזיד לא מיתסרא דהכי אמרינן בהאשה רבה (שם דף נד.) גבי מי יי שהלך אשתו למדינת הים דאשה שהלך בעלה למדינת הים אסור להחזירה משום דבמזיד מיתסרא בשוגג נמי גזרו בה רבנן שמא יאמרו גירש זה ונשאה זהג והכי פירושו נישאו אין מדלא נקט זינו דהוה משמע חרוייהו ונקט נישאו שמע מינה נישאו דוקא אבל זינו לא משום דמיחלפא באשה שהלך וכו׳ אבל בגופה לא שייכא הך גזירה כיון דבמזיד לא מיתסרא^ד ומשני נישאו והוא הדין לזינו וכיון דזינתה אסורה ליבס כדרב המנונא בנישאם נמי גזרינן בה שמא יאמרו חלץ זה ונישאת איכא דאמרי נישאת והוא הדין לזינו השתא לא מסתבר טעמא דמיחלפא כו׳ה ולהכי קאמר לימא מסייע ליה לרב המנונא דאי בזינו שריא בנישאת נמי ליכא למיגזר בה בגופה י ודחי אף ע"ג דליכא למיגזר בה מכל מקום מיחלפא באשה שהלך כו׳ ז וה״ה דהוי מצי למידחי הא מני ר״ע היא דמשוי חייבי לאוין כערוה ורב המנוגא אליבא דרבנן קאמר כדדחי ליה בסוטה בפ״ב (דף ימ:) חאלא עדיפא מיניה קא דחי שאין צריך להעמידה כר״ע ואפי׳ הכי ליכא סייעתא לרב המנוגא מיהו מצא

רבינו יהודה בתוספתא (פ"ו ה"ח) דקתני על מתניתין דברי ר"מ שאמר משום ר" עקיבא דמשמע דכרבגן לא מתוקמא מתניתין לפי זה חולקת על איש גמורה ואסורה. רכינו קרשקש, ט. ותיקשי למ״ד התם דאין כותבין. הש"ס שלנו: שבתב גם דאיש ושובר דאשה. ליכא למידק מהכא דכותבין שובר לי דהיכא דלא אפשר ' ודאי כותבין כדאמר בהכותב (כמופות פט:): תוס׳ כתובות פט ע"ל ד"ה ש"מ, עיי"ש. י. כגון במקום שאין כותבין כתובה וגובות על פי עדים ויש לחוש לשמא תלך לב"ד אחר ותביא עדים אחרים

פטרום העריות האלו מן החליצה תצא מזה ומזה פי׳ מהבעל שנישאת לו ומיבם וכל הדרכים האלו בה: וכן הכונס בשורו חומר והואל של היה הבא הוה הצא החומר לבית היה במה להיה בשנה הלא שתים ונמצאת זו שמתיכבה אילונית האין יבומי את יבכתו ונפטרה צרתה בראתה כראמרן בית א' הוא בונה ולא שתים ונמצאת זו שמתיכבה אילונית האין יבומיה ייבומין שהרי לא היתה אשת המת ונמצאת שלא נפטרה צרתה ונשאת לשוק בלא חליצה תצא מזה ומזה וכל הדרכים

האלו בה: גרסי בהאשה רבה (יכמות צב.) ת"ר זו דברי ר' עקיבא דאמר יש ממזר מחייבי לאוין אבל חכ"א אין ממזר מיבמה: אמר רב המנונא שומרת יכם שונתה אסורה ליבמה ואמרינן בשלהי פ"ב דסוטה (יח:) אמרי במערבא אין הלכה כרב המנונא: **בהגי'** כתב הסופר וטעה ונתן גט לאשה ושובר לאיש ונתנו זה לזה ולאחר זמן הרי גט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ר' אלעור אומר אם לאתר יצא אינו גט אין הלכה כרב המנונא: **בהגי'** כתב הסופר וטעה ונתן גט לאשה והשובר שהיה צריך לתת לאשה והשובר שהיה צריך לתת לאשה נתן לו וכשנתנו ומשלא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני פי׳ אלה הם דברי הבעל המערער שאומר כי הסופר טעה ונתן הגט שלא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני פי׳ אלה הם דברי הבעל המערער שאומר כי הסופר טעה ונתן הגט שהיה צריך ליתן לו נתנו לאשה והשובר שהיה צריך לתת לאשה היי זה לוה נמצא שאני נתתי לאשתי השובר והיא נתנה לי הגט וסברתי לגרש את אשתי בגט וגרשתיה בשובר והרי רגלים לדבר שהשובר יוצא מתחת יד האשה והגט מתחת יד האיש ת״ק סבר חיישינן לדברי הבעל ואם נשאת תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה: ור׳ אלעור סבר אם לאלתר יצא זה הספק לפנינו חיישינן ואינו גט אבל אם לאחר זמן יצא הרי זה גט שלא כל הימנו מן בעל הראשון וכו׳ אלא אמרינן קנוניא עשה עם האשה נותן לה השובר והיא נתנה לו הגט כדי לאוסרה על השני הלכך לא מהמנינן ליה: היכי דמי לאלתר והיכי דמי לאחר זמן אמר רב יהודה אמר שמואל כל זמן שיושבין זהו לאלתר עמדו זהו לאחר זמן ורב אדא בר אהבה אומר אם לא נשאת זהו